

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO PRAVOSUĐA, UPRAVE
I DIGITALNE TRANSFORMACIJE

KLASA: 016-01/25-01/41
URBROJ: 514-09-02/1-25-03
Zagreb, 22. travnja 2025.

GRAD ZAGREB
Gradski ured za opću upravu i
imovinsko-pravne poslove

ŽUPANIJE
nadležnim upravnim tijelima za registar birača
- svima -

PREDMET: Upis ili promjena podatka o nacionalnosti u registru birača
- preporuka, daje se

Odlukom Vlade Republike Hrvatske o osnivanju Povjerenstva za provedbu Operativnog programa za bošnjačku nacionalnu manjinu („Narodne novine“, broj 19/25.) osnovano je Povjerenstvo za provedbu Operativnog programa za bošnjačku nacionalnu manjinu čije su zadaće:

- provesti aktivnosti radi otklanjanja administrativnih poteškoća u procesu izjašnjavanja pripadnika bošnjačke nacionalne manjine u registru birača
- provoditi kontinuirano informiranje pripadnika bošnjačke nacionalne manjine o njihovim pravima koja proizlaze iz Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (»Narodne novine«, br. 155/02., 47/10. – Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 80/10., 93/11. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 93/11. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske)
- provoditi kampanju u cilju olakšavanja pristupa pripadnika bošnjačke nacionalne manjine pred nadležnim upravnim tijelima za vođenje registra birača u županijama, odnosno Gradu Zagrebu.

Polazeći od prethodno navedenog, a vezano uz izjašnjavanje o nacionalnosti pred nadležnim upravnim tijelima za registar birača u županijama ili Gradu Zagrebu, neovisno o nacionalnosti birača, podsjeća se na sljedeće:

Prema članku 15. Zakona o registru birača („Narodne novine“, broj 144/12., 105/15., 98/19., u daljnjem tekstu: Zakon) ako evidencije na kojima se temelji upis u registar birača ne sadrže podatke o nacionalnosti, taj se **podatak upisuje na temelju izjave birača pred nadležnim upravnim tijelom, sukladno članku 24. ovoga Zakona.**

Člankom 24. Zakona o registru birača propisano je da svaki građanin ima pravo pregledati svoj upis u registar birača, tražiti njegovu dopunu ili ispravak tijekom cijele godine, a u vrijeme raspisanih izbora odnosno referendumima najkasnije 10 dana prije dana određenog za održavanje izbora odnosno referendumima (za lokalne izbore koji će se održati 18. svibnja 2025. rok je 7. svibnja 2025.). **Usmeni ili pisani zahtjev za upis, dopunu ili ispravak podataka upisanih u registar birača podnosi se nadležnom upravnom tijelu. Ako je zahtjev podnesen usmeno, nadležno upravno tijelo o tome će sastaviti zapisnik.** Ako nadležno upravno tijelo utvrdi da je zahtjev osnovan, izvršit će upis podatka u registru birača.

Imajući u vidu sadržaj citirana dva članka Zakona, i zahtjev za upis ili promjenu nacionalnosti može se podnijeti nadležnom upravnom tijelu u pisanom obliku ili usmeno na zapisnik. Zahtjev u pisanom obliku može se predati neposredno, poslati poštom ili dostaviti elektroničkim putem. Zahtjev u pisanom obliku mora sadržavati sve potrebne podatke kako bi nadležno upravno tijelo moglo po njemu postupiti, a to su: naziv javnopravnog tijela kojem se zahtjev upućuje, jasnu naznaku što se traži, osobno ime, osobni identifikacijski broj (OIB) i adresu stranke te vlastoručni potpis, odnosno kvalificirani elektronički potpis koji je izjednačen s vlastoručnim ako se zahtjev podnosi elektroničkim putem.

Radi jasnoće i ujednačenosti u postupanju, u prilogu se dostavlja primjer obrasca zahtjeva za upis ili promjenu nacionalnosti u registru birača, kojeg je potrebno na odgovarajući način u fizičkom i elektroničkom obliku učiniti dostupnim zainteresiranim biračima u županiji ili Gradu Zagrebu.

Osim navedenog, ovdje je potrebno skrenuti pažnju na elektroničku uslugu *e-Promjena nacionalnosti* dostupnu putem sustava *e-Građani* unutar složene usluge *e-Birači*. Prijavom na sustav *e-Građani*, unutar usluge *e-Birači* birač može podnijeti zahtjev za upis ili promjenu podatka o nacionalnosti u registru birača. Birač podnosi zahtjev za upis ili promjenu podatka o nacionalnosti **odabirom jedne od nacionalnosti dostupnih u padajućem izborniku** kojeg će mu sustav ponuditi. Nakon obrade zahtjeva, birač će obavijest o riješenom zahtjevu dobiti u svoj Korisnički pretinac sustava *e-Građani*.

Što se tiče nadležnih upravnih tijela u županijama i Gradu Zagrebu za zaprimanje zahtjeva o promjeni nacionalnosti, jasno je da su to tijela u čijem je djelokrugu upis u registar birača, ispravke, dopune i promjenu podataka u registru birača, brisanje osoba iz registra birača, upis bilješki u registar birača, izradu izvadaka iz popisa birača i obavljanje drugih poslova u skladu sa Zakonom.

Međutim, ovdje se napominje, **a ne ulazeći u organizaciju poslova županija i Grada Zagreba, da nema zapreke da se odredi par matičnih ureda biračima dostupnijih i mrežom raširenijih od nadležnih upravnih tijela za registar birača, koji će zahtjeve za promjenu nacionalnosti zaprimati i prosljeđivati ih službenicima nadležnim za obradu i unos podataka u registar birača**, ako sami nemaju ujedno u opisu radnog mjesta da i te poslove mogu obavljati. Mogu to biti matični uredi i matičari koji inače u vrijeme raspisanih izbora obavljaju i poslove zaprimanja zahtjeva za privremeni upis ili prethodnu ili aktivnu registraciju. Dakle, službenici koji su već upoznati s propisima kojima se uređuje registar birača i promjena podataka. Te službenike treba upoznati koje se nacionalnosti mogu upisati u registar birača (nacionalnosti koje se navode u izvorišnim osnovama Ustava). Ne može se, primjerice, netko tko nema upisan podatak o nacionalnosti izjasniti da je „Musliman“ ili „Dalmatinac“, jer te nacionalnosti ne postoje.

Kada je riječ o biračima koji već imaju upisan podatak o nacionalnoj pripadnosti u registru birača, primjerice: „Musliman“ ili neku drugu riječ koja ne predstavlja nacionalnost, tim biračima, **u slučaju prilike neposrednog kontakta sa službenicima nadležnim za registar birača, može se skrenuti pažnja** da na temelju riječi koja ne označava nacionalnost ne mogu ostvarivati biračko pravo po osnovi nacionalne pripadnosti (kandidirati se i glasati kao pripadnik nacionalne manjine na izborima za zamjenike općinskih načelnika, gradonačelnika i župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina, s obzirom da se ti izbori provode po osnovi nacionalne pripadnosti i na njima će svoje biračko pravo moći ostvariti birači pripadnici nacionalne manjine za koju se provode izbori i kojima je podatak o nacionalnoj pripadnosti upisan u registar birača). Stoga, na temelju osobne izjave, birači taj podatak trebaju promijeniti i izjasniti se kao pripadnici hrvatskog naroda ili pripadnici neke od nacionalnih manjina ili mogu odabrati opciju da se ne žele izjasniti s obzirom da se o nacionalnosti slobodno izjašnjava.

S poštovanjem,

Prilog:

1. Obrazac zahtjeva

O tome obavijest:

- Hrvatska zajednica županija